

Bijlage bij advisering erkenningen Raad van Bestuur NPO aan minister van OCW, d.d. 30 september 2009

De Raad van Bestuur van NPO heeft bij brief van 7 september 2009 aan de Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO) verzocht om te adviseren over de volgende vragen:

1. Voldoen de statuten van WNL, PowNed, MAX en LLiNK aan de eis dat toezicht en bestuur conform de toepasselijke regelgeving volledig gescheiden zijn?
2. Kunnen deze verenigingen op basis van hun statutaire inrichting, de voorzieningen die in het beleidsplan worden genoemd en op basis van de curriculum vitae van de bestuurders en toezichthouders aangemerkt worden als onafhankelijk en kan vastgesteld worden dat deze personen niet bloot staan aan (de schijn van) belangenverstrengeling?

Dit verzoek is gedaan in het kader van de advisering door de NPO aan de minister van OCW over de erkenning van omroepen. Het advies van CIPO is als bijlage aan dit advies toegevoegd. Hieronder treft u onze aanbevelingen aan die wij op basis van genoemd advies relevant achten voor uw uiteindelijke beslissing om erkenningen te verlenen.

Powned

Bij PowNed lopen vermeldingen van namen van de raad van toezicht in het beleidsplan en het Handelsregister niet synchroon. Beoordeling van de onafhankelijkheid van de leden van de raad van toezicht voor CIPO wordt bemoeilijkt nu blijktbaar de verstrekte cv's niet volledig zijn. Wij vertrouwen erop dat PowNed dit gebrek zo spoedig mogelijk in een brief aan de minister zal herstellen.

Wij delen de conclusie van CIPO dat een lid van de raad van toezicht hoogst waarschijnlijk niet permanent onafhankelijk kan functioneren, nu zijn zoon, na erkenning van PowNed, een gezichtsbepalende presentator zal zijn. Wij adviseren de minister bij een eventuele erkenning van PowNed te verlangen dat een keuze wordt gemaakt tussen vader en zoon.

Wij zien, samen met CIPO, gelet op de verbintenis met de Telegraaf Media Groep c.q. de Telegraaf in de beginfase van PowNed, voor de minister redenen alert te zijn op mogelijke (toekomstige) verbanden met TMG.

WNL

Het lijkt erop dat vermeldingen over functies van betrokken personen bij WNL in het beleidsplan en in het Handelsregister niet synchroon lopen. In het Handelsregister wordt iemand anders als voorzitter vermeld dan in het beleidsplan. De Raad van Bestuur neigt ernaar WNL hier het voordeel van de twijfel te gunnen, maar wel in de verwachting dat voorafgaande aan een eventuele erkenningverlening voor de minister duidelijk moet zijn wie de leden van het bestuur en van het toezichthoudend orgaan zijn. Wij adviseren de minister dan ook voorafgaande aan een mogelijke erkenning een actuele opgave uit het Handelsregister van WNL te verlangen.

Ernstiger vinden wij dat nog niet vastgesteld kon worden of WNL een ledenraad heeft en dat leden van de raad van bestuur blijkbaar zitting kunnen hebben in de Ledenraad, althans op dit punt roept WNL zelf verwarring op. Mocht dit inderdaad het geval zijn dan zien wij dat als een ondermijning van de onafhankelijke positie van de Ledenraad. Wij adviseren dan ook de minister dat bij een eventuele erkenning van WNL verlangd wordt dat aan deze situatie een einde komt.

Wat de onafhankelijkheid van leden van het bestuur en van de raad van toezicht constateert CIPO "dat alle betrokkenen in bestuur en toezicht maatschappelijk op heel veel terreinen actief zijn. De schijn van belangenverstremgeling ligt op de loer vanwege vele kruisverbanden, zowel op het niveau van de omroep als haar betrokkenen in bestuur en toezicht."

Deze constatering van CIPO beoordelen wij als een risico voor een optimaal onafhankelijk functioneren in het publieke omroepbestel. Bij een eventuele toetreding tot het bestel ligt de bewijslast van het tegendeel bij WNL.

Tenslotte zijn wij ongerust over het grote aantal nevenfuncties van sommige leden van bestuur en raad van toezicht, afgezet tegen de tijd die voor een optimale uitoefening van al deze functies nodig is, inclusief die voor WNL. Wij verwijzen verder naar onze soortgelijke opmerking bij LLiNK. De mededeling van de heer Van Westerloo, d.d. 15 september 2009 aan CIPO dat mevrouw Tóth het bij nader inzien een te zware belasting vindt om toe te treden tot het bestuur, spreekt boekdelen en dwingt wat dat betreft respect af.

Gelet op de verbintenis met TMG c.q. de Telegraaf in de beginfase van de omroep zien wij samen met CIPO voor de minister redenen alert te zijn op mogelijke (toekomstige) verbanden met TMG. De opmerkingen van CIPO over de verhouding tot de Telegraaf brengen ons tot de vraag of tot vandaag voldoende is gedaan om de banden daadwerkelijk te verbreken. Blijvende of terugkomende banden met TMG/De Telegraaf roepen ook wat ons betreft op zijn minst de schijn van belangenverstremgeling op.

LLiNK

De Raad van Bestuur is verheugd dat LLiNK er in is geslaagd een afdoende good governance structuur op te bouwen. Wij menen wel dat dit in een te laat stadium is gebeurd en de gebrekkige start op dit punt heeft ongetwijfeld mede geleid tot de financiële crisis bij LLiNK.

Het valt ons op dat sommige leden van de Raad van Toezicht behoorlijk wat nevenfuncties hebben. Dat baart ons grote zorgen, omdat de ervaring leert dat toezichthouder bij een media-instelling niet iets is wat er even bij gedaan kan worden, maar juist veel tijd en aandacht vraagt.

MAX

De Raad van Bestuur moet op basis van de bevindingen van CIPO vaststellen dat zowel het bestuurlijk model als de onafhankelijkheid van personen bij MAX niet afdoende geborgd is. De kennelijke toezegging dat bij erkenningverlening een en ander per januari 2010 op orde is, acht de Raad van Bestuur in ieder geval te laat, temeer daar CIPO op basis van de verstrekte informatie moeilijk kan nagaan dat de beoogde wijzigingen volledig tegemoetkomen aan de gesignaleerde mankementen. Feit is dat MAX nog steeds geen raad van toezicht kent.

Wij delen de conclusie van CIPO dat het lidmaatschap van de ledenraad door leden van het algemeen bestuur (de schijn van) belangenverstremgeling kan oproepen en op zichzelf dient te worden vermeden. Dat er kennelijk sprake is van niet optimale onafhankelijkheid van individuele bestuurders ten opzichte van elkaar, is evenzeer iets wat een verkeerd beeld oproept.

MAX maakt nu ruim vier jaren onderdeel van het bestel uit, is gehouden aan de regels van good governance, maar heeft dit om onduidelijke redenen nog steeds niet geregeld. Indien de Minister van OCW voornemens is een erkenning aan MAX te verlenen, adviseren wij hem in ieder geval hieraan 'harde' eisen te stellen ten behoeve van de optimalisering van de te bereiken 'good governance' en onafhankelijkheid van leden van het bestuur en raad van toezicht en daarbij samen met de toezichthouder een stevige vinger aan de pols te houden. In dit verband wijst de Raad van

Bestuur erop dat met de inwerkingtreding van de Erkenningwet, Richtlijn 1 van onze Code Goed Bestuur en Integriteit straks de facto bindend zullen zijn. Het op een nader te bepalen tijdstip in werking te treden artikel 2.142a Mediawet 2008 verlangt dan dat het dagelijkse bestuur en het onafhankelijke toezicht helder van elkaar gescheiden zijn.